

PERSONALIA V

door

P. JANSEN, W. H. WACHTER en H. ENGEL

(met medewerking van JAN G. SLOFF en W. VAN DIJK).

Hoewel de tijdsomstandigheden het naspeuren van veel literatuur verhinderden en de medewerking voor dit jaar van Dr H. ENGEL en JAN G. SLOFF beletten, geven wij toch als Serie V hetgeen wij dit jaar bijeenbrachten. Wij betuigen onze hartelijke dank voor hun medewerking aan: Dr J. G. B. BEUMÉE, Dr A. B. VAN DEINSE, A. M. HUSSON, JOH. JANSEN, Mej. M. C. KARSTEN, Dr G. J. KRUSEMAN Jr, Dr S. J. VAN OOSTSTROOM en Prof. Dr M. J. SIRKS.

Dubbele namen zijn op de eerste naam vermeld; IJ staat tussen X en Z; voornamen en data reeds vroeger vermeld, zijn niet herhaald.

ABBING, F. J.; 19 Maart 1878 Ophemert — Febr. 1939; tuinarchitekt en boomkweker; In memoriam F. J. Abbing in Weekbl. Tuinb. en Plantk. XIII (1939) p. 67 met portr. in Rijksherb.

ABELEVEN, TH. H. A. J.; een „in memoriam” in *Sempervirens* van 27 Febr. 1904 bl. 107—108, waarin C. A. Hiebendaal vooral doet uitkomen wat Abeleven voor de Nijmeegse Afd. v. d. Maatsch. v. Tuinbouw heeft gedaan, welke afd. door hem in 1876 werd in het leven geroepen en waarvan hij de ziel was tot in Jan. 1904, toen hij bedankte omdat een zijner oudste medebestuurders niet werd herkozen. Voor 1876 had hij enige malen een groot aandeel in het welslagen van bloementoonstellingen. Op de eerste, in 1855, zond hij zelf Cactaceae in en op zijn aandringen de Nijmeegse „*Hortus botanicus*” — daarvan ooit gehoord? — *Dioscorea* en *Batatan* (opg. Beumée). „De kruidtuin van Nijmegen” wordt genoemd in *Prod. Ed. I Vol. II Pars IV* p. 99. Zie P. I en II.

ALBINUS, B. S.; Junk 261 (v. Dijk).

ALLAMAND, J. N. S.; Zie v. Kampen (v. Dijk). Zie P. IV.

ANDEL, MARTINUS ANTONIE VAN; 16 Jan. 1878 Gorinchem — 5 Junie 1941 Gorinchem; arts te Gorinchem, autoriteit op het gebied der geschiedenis van de geneeskunde; *Levensber. v. M. A. v. Andel* door D. Schoute in *Hand. en Levensber. Msch. Ned. Lett.* 1942 p. 38—45.

- ARENDSEN HEIN, S. A.; 9 Mei 1862 Pleret (Passaroean) — 25 Aug. 1925 Utrecht. Studeerde voor de kultures in Indië in Holland, Engeland en Frankrijk. Werd op Java administrateur en superintendant van de Eschauziersuikerfabrieken. In 1903 terug in Holland; studeerde zoölogie te Utrecht bij Hubrecht en Nierstrasz. Publiceerde over de narwal, over de meelworm en schreef over variaties en erfelijkheid. Hij bezat kolleksies schedels van zoogdieren, vogels en reptielen; schelpen en mineralen, die na zijn dood over enige universit. verzamelingen verdeeld werden. Bestudeerde in Indië als een der eersten de ziekten van het suikerriet en kreeg daarvoor de gouden Treubmedaille (opg. A. B. van Deinse, naar gegevens van de zoon in Junie 1943).
- AUGE; tuinman aan de Kaap, die daar op langdurige reizen naar het binnenland planten en insekten verzamelde en ze via de gouverneur Tulbag naar Linnaeus, Burman en Van Royen zond. Ook Grubb kocht een kolleksie van hem, die in handen kwam van Bergius, die haar beschreef in zijn *Plantae capensis* (Voyages de C. P. Thunberg, au Japon etc., I, 1796, p. 134). Thunberg slaat de kennis van Auge niet zeer hoog aan: „hij verzamelde enkel wat hem groot en mooi leek.”
- BACK, JACOBUS DE; ... — 1658; prom. Franeker 1616; stadsgeneesheer Rotterdam 1632; Leeuwenh. brieven II p. 434.
- BALFOUR VAN BURLEIGH, C. P. G. C.; levensbericht in weekbl. Gymn. en Midd. Ond. XXV (1929).
- BARTSCH; geb. Koningsbergen, bevond zich tijdens Linnaeus' verblijf in Holland, waarschijnlijk als student en sloot vriendschap met hem. Linnaeus kreeg een aanbieding om voor de W.I. Comp. als medikus naar Suriname te gaan, maar bedankte en stelde Bartsch voor, die aannam en na aankomst in de West overleed. L. noemde toen een plant met dofblauwzwarte bloemen bij wijze van rouwbeklag Bartschia. Zie ook de inleiding van P. Sundius: *Surinamensia Grilliana* in Amoen. acad. I (v. Dijk).
- BEAUMONT, SIMON VAN; J. Tideman: Gedichten van Simon van Beaumont (d.i. de grootvader), Utr., 1843, waarin enkele data en een Geslachtsregister der familie van Beaumont; Wagenaar XIV p. 273 en XV p. 185; Scheltema: Staatk. Nederl. I p. 69; Balen: Beschr. v. Dordrecht p. 356, 934; het Rijksherb. bezit een kleine kolleksie aquarellen omstreeks 1690 gemaakt in Hortus Beaumontianus; het op het eerste gezicht vreemde feit, dat Jacob Breyne in zijn Prodr. Fasc. rar. Plant. I (1680) spreekt over de tuin van de „magnificus et nobilissimus Dominus Herbertus à Beaumont” is wel zo te verklaren, dat Herbert nog leefde tijdens Breyne's reis in 1679, dat Breyne tijdens het drukken nog niet

- van Herberts dood had vernomen en dat Simon òf zelf een verzameling had, òf deze erfde van Herbert. Zie P. IV.
- BEKKER, J. F.; . . . — Jan. 1943 (51 jr); bloemist te Haarlem; Weekbl. Tuinb. en Plantk. XVII (1943) p. 41 (nekr.) in Rijksherb.
- BENNETT, JAN ARNOLD; med. dr Leiden; Vee. Ond. p. 24, 26, 29 m. portr. fig. II. Zie P. III.
- BERNSTEIN, H. A.; 1828 Breslau — 19 April 1865 eiland Batante; Veth p. 131; levensbeschr. in Isis, d. O. Finsch en Ed. v. Martens; id. in Petermann's Mitth. 1873 d. C. E. Meinecke.
- BEIJER, A. DE; partikulier te Ubbergen; korrespondent van Van Hall; een groot aantal zijner planten kwamen met het herb. van v. Hall in herb. Ned. Bot. Ver.
- BEYERLINCK, ADRIAEN; apoteker Antwerpen; Lobel II p. 252.
- BEVERNINGK, H. VAN; J. H. M(atla): Hiëronymus van Beverningk, 1690—30 Oct. 1940 in Weekbl. Tuinb. en Plantk. XV (1941) p. 13, 14 (verb. d. Mej. Karsten); biografie d. G. D. J. Schotel in 1848. Zie P. IV.
- BIDLOO, G.; Junk 261 (v. Dijk).
- BISSCHOP VAN TUINEN, KLAAS; 28 Okt. 1840 Oldeboorn — 14 Julie 1905 Zwolle; van 1871 tot aan zijn dood leraar Nat. Hist. aan H.B.S. en Gymn. Zwolle; Ter herinnering aan K. Bisschop van Tuinen, d. A. J. van Rossum in Tft v. Ent. XLIX (1906) p. 234—236 m. portr.; id. Verslag p. XXXVIII.
- BLAAUW, A. H.; Weekbl. Tuinb. en Plantk. XVI (1942) p. 329 (ontslag hoogl.); id. p. 394 (nekr.) d. M. K(arsten) in Rijksherb. Zie P. II, III en IV.
- BLANKAART, S.; Leeuwenh. brieven II p. 436; Over het tweede deel van den „Schouburg der rupsen, wormen, maden en vliegende diertkens daaruit voortkomende” d. Snell. v. Vollenhoven in A.K.L. 1854. Zie P. II, III en IV.
- BLEEKER, P.; Junk p. 140 (v. Dijk); Veth p. 125. Zie P. II, III en IV.
- BLEEKER, S.; In memoriam S. Bleeker, m. portr. in Weekbl. Tuinb. en Plantk. XVI (1942) p. 42, 43 d. A. M. v. E(ssen) in Rijksherb. Zie P. IV.
- BLEULAND, J.; Zie G. J. Mulder, Levensschets 2e dr. p. 78. Zie P. III en IV.
- BLOK, AGNES; [Block]; 29 Okt. 1629 Emmerik — 20 April 1704 Amsterdam (verb.); C. Catharina van de Graft: Agnes Block; Utr. 1943; m. portrn.; zie vooral Hfst. VII „Flora Batava” met opsomming van planten, gekweekt op haar buiten „Vijverhof”. Zie P. IV.
- BLUME, C. L.; Valck. Suringar in Meded. R.H.L.S. III p. 89 (v. Dijk). Zie P. I, II, III, IV.

- BLIJENBURGH, CORNELIS VAN; 1545—1618; heer van Dortsmonde; bezitter van een schelpenkabinet, door zijn zwager Philibert van Borsselen bezongen in een gedicht: „Strande, oft ghedichte van de schelpen, kinck-hornen ende andere wonderlicke zee schepselen”; Haarlem 1611; herdruk Amst. 1614, Antwerpen 1838; en in P. E. Muller: *Al de dichtwerken van Philibert van Borsselen*, Gron. Bat. 1937; Meertens p. 398; Engel p. 259; B. Jutt. p. 229, 238.
- BOË SYLVIVUS, F. DE LE; (oorspr. Dubois); 1614 Hanau — 1672 Leiden (verb.); prom. Bazel 1637; arts te Hanau, Leiden, Amsterdam; hoogl. geneesk. Leiden 1658; Leeuwenh. brieven II p. 436. Zie P. IV.
- BOENNINGHAUSEN, CL. M. FR. VON; 1785 Tubbergen — 1864 Munster; Backer p. 72.
- BOERHAAVE, H.; Tschirch p. 1783—86 m. portr. (v. Dijk); F. C. Dominicus: Herman Boerhaave, 31 Dec. 1668—23 Sept. 1738, in *Vaderland* 22.9.1938 in Rijksherb. In de Bijdr. Nat. Wet. V (1830) boekbeschuwing p. 85 leest men: „Het herbarium van Boerhaave schijnt, volgens het Bullet. d. Sc. nat., Nov. 1829, p. 236, een deel uit te maken van het groote museum, hetwelk door Demidoff aan de Hoogeschool te Moskou geschonken, en door G. Fischer in een afzonderlijk werk hierover in 1806 en 1807 te Moskou uitgekomen, beschreven is.” Van Hall tekent hierbij aan: „Zoude dit berigt op waarschijnlijke gronden steunen?” Zie P. I, II, III en IV.
- BOIE, H.; 4 Mei 1794 (verb.) — 4 Sept. 1827 Buitenzorg; Veth p. 32, 39—53. Zie P. III en IV.
- BOISOT, J.; Hunger II p. 216. Zie P. IV.
- BONDY, R. DE; het album amicorum van Adriaen Hoffer (Nat. Bibl. 's-Grav.) bevat een bijdrage van zijn hand (Meertens p. 400). Zie P. IV.
- BONTEKOE, CORNELIS; 1647 Alkmaar—1685 Berlijn; stud. Leiden; prom. aldaar 1667; geneesh. Alkmaar en de Rijp; later 's-Gravenhage, Amsterdam; in 1682 als lijfarts van keurvorst Frederik Wilhelm naar Hamburg; Leeuwenh. brieven II p. 438; F. M. G. de Feyfer: *Opera sel. Neerl. de arte medica fasc. XIV* (1937).
- BONTIUS, J.; Tschirch p. 1716 (v. Dijk); Veth p. 5 (geeft 1592 Leiden—1632 Batavia). Zie P. II en III.
- BORCHT, P. VAN DER; de prenten in het Cruydt-Boeck van Dodo-naeus, d. Jan Veth, p. 11—13. Zie P. IV.
- BOSCH, R. B. VAN DEN; Verdoorn p. 73. Zie P. I, II, III en IV.
- BOTING, H.; Haarlemsch Dagbl. 26.10.1935 (d. C. Sipkes) en id. 29.10.1935 (opg. v. Dijk). Zie P. I.

- BOUSBEKE, A. G. DE; Schets van zijn leven in de uitgave zijner werken Elzevier 1660 (v. Dijk). Zie P. IV.
- BRAAM HOUCKGEEST, E. A. VAN; van hem zijn afkomstig te Londen gepubliceerde afb. van Chinese planten „e bibliotheca Braamiana”; K. en de R. (v. Dijk).
- BRANCION, J. (DE); —18 Febr. 1575; Hunger II p. 41, 50 enz. Zie P. IV.
- BREITENSTEIN; hortulanus aan de Veeartsenijschool in 1821.
- BREYNE, JACOB; in zijn: „Jacobi Breynii Exoticarum aliarumque minus cognitarum Plantarum Centuria prima. Gedani (Dantzig) 1678, folio; I—XXXIV, 1—195 p., tab. 109, Index et Appendix geeft hij beschrijvingen van niet minder dan 48 Kaapse planten, welke volgens zijn aantekeningen grotendeels van Hiëronymus van Beverningk afkomstig waren, die ze op zijn beurt van de Kaap had ontvangen vóórdat Hermann dat land bezocht; maar 19 soorten waren Breyne toegezonden door Ten Rhijne (zie aldaar); een ex. van dit werk, blijkens het handschrift eens het eigendom van Jan Commelijn, bevindt zich in de Public Library te Kaapstad. In zijn: „Prodromus Fasciculi rariorum Plantarum”, Gedani 1680, 4°, c. tab. aeneis, verwijst hij dikwijls naar de „magnificus et nobilissimus Dominus Herbertus à Beaumont” wiens tuin materiaal geleverd had. Zie Peter MacOwan: „Personalialia of Botanical Collectors at the Cape” in Trans. S. Afric. Philos. Soc. Vol. IV (1887), opnieuw uitgegeven onder de titel: „Botanists at the Cape”, biographical Notices of Cape Botanists, d. J. H. Verduyn den Boer, Dep. Libr. Amst., Capetown 1929, m. 21 portr. (opg. Mej. M. C. Karsten); Tschirch p. 1731 (v. Dijk). Zie P. IV.
- BRIMEU, M. DE; Hunger II p. 217. Zie P. IV.
- BROSTERHUIZEN, J.; studiegenoot van Constantijn Huygens; Ploeg p. 83, 112 (aldaar Johan van Brosterhuysen); zie de briefwisseling van Const. Huygens, uitgeg. d. J. A. Worp, 1e deel 1608—1634 (Rijks Geschiedk. Publ. 15; den Haag 1911). Zie P. IV.
- BRUGMANS, S. J.; Vee. Ond. p. 12 m. portr. fig. 8. Zie P. I, II, III en IV.
- BUDDE, JAN KAREL; 1 Junie 1861 Deventer—Jan. 1943; Weekbl. Tuinb. en Plantk. XV (1941) p. 181 (80 jr); id. XVII (1943), p. 28 d. M. K(arsten); id. p. 38—40: in memoriam J. K. Budde; d. M. C. Karsten; id. p. 40—41 d. A. M. v. Essen m. portr.; N.R.C. 18.1.1943 (begr.); alles in Rijksherb. Zie P. I en III.
- BURMAN, JOH.; wordt evenals N. L. Burman Sr genoemd in: Voyages, de C. P. Thunberg, au Japon etc., I (1796), bijv. p. 19, 21, 31 86. Zie P. II en III.

- CAMPER, P.; Vee. Ond. p. 10 m. portr. fig. 3. Zie P. II, III en IV.
- CAUSE, D. H.; A. Kessen: Repertorium van Kruidboeken in Maandbl. Nat. Hist. Gen. Limburg XXV (1936): „Henri Causé of Cause werkte op het einde der 17e eeuw als tekenaar en graveur te Amsterdam (v. Dijk). Zie P. IV.
- CLAUDIUS; Plantenschilder, werkte voor Van Rheede, S. van der Stel en N. Witsen; N.R.C. 21.10.1940; id. 6.6.1941; Cactussen en Vetplanten V (1939) p. 149 (v. Dijk).
- CLEIJER, A.; Tschirch p. 1722 (v. Dijk). Zie P. IV.
- CLUSIUS, C.; L. Legré: la botanique en Provence au 16e siècle (Marseille 1901) p. 69—136; Tschirch p. 1573—1579 m. portr. (v. Dijk); Meertens p. 440; Charles de l'Escluse, d. F. W. T. Hunger, deel II, 's-Grav. 1942. Hierin afb. v. e. portr. door Mor(o), ± 1566, sinds 1941 in Museum Boymans te Rotterdam; zie A. E. Popham: Old Master Drawings Vol. III n. 9, Juni 1928, pl. 13. Nokr. v. Clusius door Ev. Vorstius in Curae posteriores (1611); „Carolus Clusius” d. A. Glogau, in: Nachrichten aus dem Frankfurter Kulturleben (Beih. z. Frankf. Wochenschau Jahrg. 1939, 17 Juni, Blatt 6, S. 42), een „lasterartikel”, door Hunger weerlegd in II p. 248—252. Zie P. I, II, III en IV.
- CLUYT, D. O.; H. V(eendorp): „Dirck Outgerszoon Cluyt, 1550—1598” Hortulanus, imker en apotheker te Leiden, in Weekbl. Tuinb. en Plantk. XVI (1942) p. 147, 148 in Rijksherb. Zie P. I, II, III en IV.
- CLUYT, O.; genoemd in C. Bauhin's Prodr. Theat. bot. ed. alt. 1671 p. 158 (v. Dijk). Zie P. II, III en IV.
- COCQUIUS, ADR.; 1617 Rotterdam—na 1683 Leiden (v. Dijk).
- COLLAERT, A.; 1520 Antwerpen—1567 Antwerpen; Junk p. 246. (v. Dijk). Zie P. IV.
- COMMELIJN, C.; Tschirch p. 1732 (v. Dijk). Zie P. II, III en IV.
- COMMELIJN, J.; Tschirch p. 1732 (v. Dijk); publiceerde „Joan Commelini rariorum Plantarum Horti medici Amstelodamensis descriptio et icones”, Amst. 1697, fol. c. icon. aeneis, waarvoor Kiggelaer aantekeningen leverde; J. Britten: „Some early Cape Botanists and Collectors”, Journ. Linn. Soc. Bot. Vol. XLV (1920—1922). (Opg. Mej. M. C. Karsten). Zie P. I, II en III.
- COSQUINO DE BUSSY, LOUIS PHILIBERT LE; 10 Julie 1879 Amsterdam—8 Nov. 1943 Baarn; N.R.C. 9.11.1943 (nekr.) in Rijksh.; B. Jutt. p. 186. Zie P. II en III.
- CRANEN, THEODORUS; 1620—1690; prom. geneesk. Leiden; arts te Duisburg; hoogl. wijsbeg. Nijmegen; 1670 hoogl. nat. Leiden; 1673 opvolger aldaar van de le Boë Sylvius; 1685 Berlijn als lijfarts van Keurvorst Frederik Wilhelm; Leeuwenh. brieven II p. 442.

- CREMERS, JOS.; Limb. Koerier 16.6.1943 (70 jr) in Rijksherb. Zie P. I, II en III.
- CRUTHMAN, JAN; „Jan Cruthman diemen hiet de Vroede van Mechelen gheboren” Lobel II p. 130, I p. 692. Verdoorn (overdruk p. 1) noemt Jan de Vroede een Zeeuw.
- CUNAEUS; in de tweede druk van zijn Ode op zijn Amsterdamsche tuin is daaraan toegevoegd een lijst der planten, samengesteld door D. S. A. Büttner (volgens Pritzel Ed. II). Dit doet verwachten dat er iets van botaniese betekenis in staat en in die tijd (plm. 1750) kan dat wel interessant zijn met het oog op de geschiedenis der invoering van sierplanten (v. Dijk).
- DANSER, BENEDICTUS HUBERTUS; 24 Mei 1891 Schiedam—18 Okt. 1943 Groningen; In Memoriam Benedictus Hubertus Danser, d. J(ansen) en W(achter), m. portr. en bibliogr. in Ned. Kr. Arch. LIII (1943); N.R.C. 3.9.1943 (ben. gewoon hoogl. Gron.); N.R.C. 19.10.(nekr.) en 23.10.1943 (crem.); Rott. Nwsbl. 19.10.1943 (nekr.); Nwsbl. v. h. Noorden 18.10. (nekr.) en 23.10.1943 (crem.), alles in Rijksherb. Zijn herb. bevindt zich voor het grootste gedeelte (verzameld voor 1925) te Leiden; de rest en zijn separata in het bot. lab. te Groningen. Zie P. I en II.
- DAPPER, OLFERT; 1636—1689 Amsterdam; vruchtbaar Hollands schrijver op geogr. gebied, die in zijn werken de reisjournalen en andere verhalen van tijdgenoten opnam. De afbeeldingen, die hij geeft, zijn voortreffelijk; die van planten zijn vrij overgetekend van oorspronkelijke bronnen; vele daarvan eenvoudig en nauwkeurig, enkele meer in bijzonderheden uitgewerkt. Een der meest fantasietiese is zijn bewerking van Justus Heurnius' tekening van *Stapelia variegata* („*Fritillaria crassa*”) uit Stapelius' uitgave van Theophrastus. Dapper noemde de plant eveneens „*Fritillaria*”, gaf haar met zeer geringe wijzigingen weer (voegde een tweede bloem toe) maar liet zijn verbeelding vrij spel wat betreft de achtergrond en het dierenleven. Deze afbeelding komt voor in Dappers „Nieuwekeurige beschrijvinge der Afrikaensche gewesten van Egypten, Barbaryen enz.; Amst. 1668; eveneens in John Ogilby's „*Africa*”, London, 1670. Zie Alain White and Boyd L. Sloane: *The Stapelieae*, 2nd ed. (1937), Vol. I p. 75—76 (met reprod. der afb.) en op p. 74 een reprod. v. d. tekening van Stapelius (Mej. M. C. Karsten); Scheffer p. 124; Dapper en Montanus, d. J. F. Niermeyer in Tft Kon. Ned. Aardr. Gen., 2e Ser. dl XXV (1908) p. 125—233; dit is een kritiek op een art. van R. R. Schuller in Geogr. Journ. van Nov. (1907?) p. 568—585; biogr. van Dapper in Tft Kon. Aardr. Gen., 2e Ser. dl III (1886) p. 414 vv. d. Mr Ch. M. Dozy.

- DIARD, P.; 19 Maart 1795 Chateau la Brosse (Indre et Loire)—19 Febr. 1863; Veth p. 56—65, 149.
- DELFT, J. VANDER; . . . —1579 Gorinchem; Hunger II p. 50, p. 99; erfgenaam van Jan Brancion, Hunger II p. 41. Zie P. IV.
- DODONAEUS, R.; Tschirch p. 1656 (v. Dijk); Muld. Or. p. 20; De prenten in het Cruydt-Boeck van Dodonaeus d. Jan Veth (Amst. 1935), een herdruk van een opstel in Jan Veths „Beelden en groepen”. Zie op Joost van Ravelingen. Zie P. I, II, III en IV.
- DOEVEREN, W. VAN; Vee. Ond. p. 10 met portr. fig. 6. Zie P. II, III en IV.
- DORTMANNUS, JOAN.; apotheker Groningen; korrespondent van C. Bauhin en genoemd in diens Pinax (2e dr. 1671), wel overgenomen uit de 1e druk van 1623 (v. Dijk).
- DOUREZ, WALERANDT; L. Legré: la botanique en Provence au 16e siècle (Marseille 1904) p. 89—105. Hij was van Spaanse afkomst, maar geboren te Rijssel; later apoteker te Lyon; belangrijk korrespondent van J. Bauhin, Gesner, Pena, Lobel en Clusius (v. Dijk). Zie Lobel I p. 232, 922, 940, 956; II p. 91 en 267.
- DIJT, M. D.; 21 Mei 1893—heden; N.R.C. 23.II.1943 (ben. Groningen) in Rijksherb.
- EERDMANS, S.; off. v. gezondh. te Bergen op Zoom; veiling 28 Okt. 1839 en volg. dagen o.a. van opgezette vlinders (adv. Middelburgsche Crt v. 24 Okt. 1839).
- ENTZ Jr, GEZA; . . . —21 Febr. 1943 Tihanyi (68 jr); van 1920—Sept. 1929 cons. zoöl. lab. Utrecht; 1929 dir. biol. inst. Tihanyi; dir. zoöl. mus. Boedapest en hoogl. zoöl. aldaar; N.R.C. 19.3.1943 (nekr.) in Rijksherb.
- FAVOLIUS, H.; Meertens p. 43, 65; de la Rue p. 56—58; Nagtglas I p. 209, 210; P. Hofmann Peerlkamp: Liber de vita doctrina et facultate Nederlandorum qui carmina Latina composuerunt; Ed. alt. Harleml 1838 p. 136, 137; J. C. G. Boot: Over Hugo Favolius en zijne Latijnsche gedichten in: Versl. en Meded. Kon. Akad. v. Wet. afd. Lett. 2e r. 7 (1878) p. 215—233. Zie P. IV.
- FISCHER, JOHANNES BAPTISTUS; med. et chir. dr.; een beoordeeling van zijn Synopsis Mammalium in Bijdr. Nat. Wet. V (1830) p. 172—175 (boekbeschuwing); een artikel van hem in id. VII (1832) p. 22—25 en een boekbeoordeling in id. VII (1832) boekbeschuwing p. 1—20. Zie P. III.
- FORSTEN, E. A.; 1811—3 Jan. 1843; Veth p. 94; dieren van N.-Celebes in Mus. Leiden. Zie P. IV.
- FORSTEN, R.; Vee. Ond. p. 12. Zie P. III en IV.
- FRANCQ VAN BERKHEY, J. LE; Vee. Ond. p. 12 m. portr. fig. 9; p. 19, 22, 26. Zie P. I, II en III.

- FRANSEN, CHRISTIAAN; ... —17 Okt. 1880 Rotterdam (71 jr); was kleermaker van beroep en had daarnaast een handel in naturaliën enz.; zijn hymenoptera kwamen aan het museum te Leiden, zijn diptera aan Artis; P. C. T. Snellen: eenige woorden ter herinnering aan C. Fransen Hzn, in Tft v. Ent. XXIV (1881) p. 61—63; Engel p. 272.
- FREDERIKS, J. G.; Verdoorn p. 82. Zie P. III.
- FREMERY, N. C. DE; zie G. J. Mulder, Levensschets 2e dr. p. 70, 91, 93—95. Zie P. IV.
- GABBEMA, S. A.; publiceerde een „Friesche Lustwarande” in 1686, waarin zeer veel gekweekte planten beschreven worden; W. Pr. 4e dr.; K. en de R.; Gabbema was een oom van Abr. Munting, die een bijdrage schreef voor het voorwerk der „Friesche Lustwarande” (v. Dijk).
- GEEST, FRANCISCUS DE; „Sibrandi filio”; Leovardiano, Frisio; in de Bibl. Nazionale centrale Vittorio Emanuele de Roma berust van hem een Florilegium (1668), beschreven d. G. J. Hoogewerff in Rijks Geschiedk. Publ., Kleine serie 17 (1917) 3e deel p. 285; Handschr. 198 bladen met plantenafb.: tuinplanten (vooral tulpen) en wilde bloemen.
- GOEDAERT, JOHANNES; Meertens p. 440, 441; determinatie der platen in het werk van Johannes Goedaert, in Alb. d. Nat. 1877 d. Sn. v. Vollenhoven. Zie P. II en III.
- GOOR, A. C. J. VAN; P. Frémy: A. C. J. van Goor, 1881—1925, in: Revu: algologique III, n. 1—2, m. portr. in Rijksherb. Zie P. I.
- GRAAF, R. DE; Ploeg p. 45, 126. Zie P. II, III en IV.
- GRESHOFF, M.; Tschirch p. 1845 (v. Dijk). Zie P. I, II en III.
- GROLL, H. W.; ... —5 Junie 1900 (81 jr; verb.); Tft v. Ent. XLIII (1900) Verslag p. 32; Engel p. 276. Zie P. I.
- GRONOVIVS, J. F.; Hunger II p. 18. Zie P. IV.
- GRONOVIVS, SCABINUS; volgens: Voyages de C. P. Thunberg, au Japon etc., I (1796) p. 25: raadsheer, in het bezit van aanzienlijke kolleksies koralen, vissen, amphibiën, wormen, insekten, stenen, planten en boeken; vergelijking met Engel n. 319 p. 277 doet zien, dat hier bedoeld is L. T. Gronovius.
- GRIJS, CHR. F. M. DE; verzamelde in China van 1858—1862 voor Hance; zie Bretschneider: History of European botanical discoveries in China, Vol. I p. 533 (v. Dijk); was in 1857 te Amoy (Vuyck in Prodr. Ed. II).
- GIJSBERTI HODENPIJL Jz., A.; „te Rotterdam, die eene zeer groote menigte van inlandsche insekten bijeen heeft” (J. v. d. Hoeven in Bijdr. t. d. Nat. Wet., I — 1826 — p. 333).
- HAAR, DIRK TER; 25 Okt. 1860 Nijmegen—29 Junie 1905 Kollum;

- lepidopteroloog; In memoriam Dirk ter Haar, d. J. Th. Oudemans in Tft v. Ent. XLIX (1906) p. 1—7 m. portr.; id. Verslag p. XXXVIII; Engel p. 278; Scheffer p. 142.
- HAAS, G. J. A.; „te vroeg overleden beoefenaar der Conchyliologie te Amsterdam”. Bijdr. Nat. Wet. III (1828) p. 121 (boekbeschouwing).
- HAGIUS, HERMANNUS; medicus te Arnhem; korrespondent van C. Bauhin, genoemd in diens Pinax (2e dr. 1671); wel overgenomen uit de eerste druk van 1623 (v. Dijk).
- HALL, H. VAN; Verdoorn p. 82 (v. Dijk). Zie P. I.
- HAM, JOHAN; Leeuwenhoek brieven II p. 278, 450. Zie P. I.
- HARST, L. J. VAN DER; Vee. Ond. p. 108 m. portr. fig. 36, p. 88 (alhier abus. J. C. v. d. Harst); eerst apoteker en leraar R.H.B.S. Utrecht; van 1873—1897 leraar plant- en dierk. a. d. Veeartsenijhschool.
- HARTOGH HEYS VAN ZOUTEVEEN, H. F.; —24? Maart 1943 Wageningen (72 jr); oud-lektor tuinarchitectuur Wageningen; N.R.C. 29.3.1943 (nekr.) in Rijksherb. Zie P. II.
- HARTSOEKER, NIC.; Leeuwenhoek brieven II p. 450 (hier overl. 1723). Zie P. II, III en IV.
- HASSELT, ALEXANDER WILLEM MACHIEL VAN; 9 Aug. 1814 Amsterdam—16 Sept. 1902 's-Gravenhage; 1837 off. v. gezondh.; med. dr.; 1861—1868 leraar toxicologie, later chirurgie aan Rijksskweekschool voor milit. geneesk.; archnoloog; In memoriam A. W. M. v. Hasselt, d. A. F. A. Leesberg in Tft v. Ent. XLVI (1903) p. 71—78 m. portr.; id. Verslag p. 32; levensbeschr. d. Dr Fles, Utrecht 1880; id. d. Dr Fles in Eigen Haard 1888; J. Binnendijk: In memoriam Dr A. W. M. v. Hasselt in Ned. Tft v. Geneesk. II (Sept. 1902) nr 12; Engel p. 279.
- HASSELT, J. C. VAN; Veth p. 23—35; P. I, II en III.
- HASKARL, J. H.; Tschirch p. 1833, 1837, 1838, 1840 m. portr. (v. Dijk).
- HAVERMAN, G. PH.; —7 Maart 1942 's-Gravenhage (51 jr); tuinarchitekt m. portr. in Weekbl. Tuinb. en Plantk. XVI (1942) p. 87, 88 in Rijksherb.
- HELMONT, JEAN BAPTISTE VAN; Leeuwenhoek brieven II p. 452. Zie P. II en III.
- HELVETIUS, J. F.; arts en alchemist; Ploeg p. 81, 139 (aldaar 1625—1709); L. A. Langeveld: Alchemisten en Rozekruisers (Epe, 1926) p. 73; R. Krul: Haagsche en Amisfoortse krukkendans, in Haagsch Jaarboekje 1893 p. 4. Zie P. IV.
- HERMANN, P.; Tschirch p. 1791; N.R.C. 28.10.1940: „Wie verre reizen doet kan veel verhalen. Van een professor en een olifant” (v. Dijk). Zie P. I, II, III en IV.

HEURNIUS, J.; vertrok als zendeling naar N.O.I.; van zijn oponthoud aan de Kaap maakte hij gebruik door planten te verzamelen; van ongeveer een twaalfstal maakte hij tekeningen en deskundige beschrijvingen, w.o. van de enige „aasbloem” (*Stapelia*), welke op het Kaapse Schiereiland wordt gevonden; tekeningen en beschr. zond hij aan zijn broeder Otto Heurnius, prof. te Leiden, die ze op zijn beurt in handen stelde van Joh. Bodaeus Stapelius, auteur van een geannoteerde uitgave v. d. bot. werken van Theophrastus; de eerste vier pag. daarvan zijn gewijd aan de planten van Heurnius. Zie onder Dapper en de daar genoemde lit. van MacOwan (opg. Mej. M. C. Karsten); J. R. Callenbach: Justus Heurnius, proefschr. Utr. 1897 (Nijkerk, 1897). Zie P. IV.

HOEFNAGEL; Junk p. 30, 246 (v. Dijk).

HONDIOUS, PETRUS; 1578 Vlissingen—Aug. 1621 Terneuzen (43 jr); student Leiden; in 1604 predikant te Terneuzen; bleef ongehuwd en bewoonde een buitenplaats: de Moffeschans, die hij beschreef in „Dapes inemptae, oft de Mouffe schans”, een boekje van vier vel druks, dat verscheen zonder voorkennis van de schrijver (volgens de la Rue in 1619) en in één jaar tijds tweemaal herdrukt werd. In 1621 komt dan de uitgave, door Hondius zelf bezorgd, en bijna tienmaal zo omvangrijk als de vorige drukken; Meertens p. 341—354; zijn album amicorum werd in 1859 verkocht aan de Kon. Bibl. te Brussel (Meertens p. 407); het Brits Museum bezit 12 brieven van Hondius aan Sibrandus Lubbertus (Meertens p. 407); Biogr. Woordenb. v. Prot. godgel. IV p. 219—221; J. van der Baan: De Herv. gem. van Terneuzen en hare leeraren, Terneuzen 1894 p. 9—14; Dodonaeus Cruydt-boeck 1618 p. 569, 1412, 1476; Verdoorn p. 71. Zie P. I, II en III.

HOOFT, JACOBUS GUILIELMI; Amsterdam, korrespondent van C. Bauhin en genoemd in diens Pinax (2e dr. 1671); wel overgenomen uit de 1e druk van 1623 (v. Dijk).

HOOG, J. M. C.; Weekbl. Tuinb. en Plantk. XIV (1940) p. 278, 279 (75 jr); id. XIV p. 359; Weekbl. v. Bloembollencultuur 5 Nov. 1943; alles in Rijksherb. Zie P. III.

HOOG, TH. M.; 26 April 1873—heden; een der direct. van N.V. C. G. v. Tubergen's Bloembollen- en Zaadhandel; voert doelbewuste kruisingen uit bij bol- en knolgewassen (o.a. *Freesia*, *Iris*, *Gladiolus* en *Narcis*); Weekbl. Tuinb. en Plantk. XVII (1943) p. 120—122 (70 jr); in Rijksherb.

HOOP, DAVID VAN DER; 31 Mei 1864 Rotterdam—15 Julie 1925 Rotterdam; coleopteroloog; In memoriam David van der Hoop d. D. L. Uyttenboogaart in Tft v. Ent. LXIX (1926) p. LIII m. portr.; Engel p. 283.

- HORNE, JAN VAN; 1621 Amsterdam—5 Jan. 1670 Leiden; stud. Amsterdam, Leiden, Utrecht, Padua; prom. Padua; 1651 hoogl. ontleedk. en heelk. Leiden; Leeuwenh. brieven II p. 454; N.N.B. W. VII p. 624; v. d. Aa; Engel p. 283.
- HORNSFELD, H.; 1862—heden; Dahliakweker te Baarn; Weekbl. Tuinb. en Plantk. XIV (1940) p. 402—406 m. portr. in Rijksherb.
- HOUT, A. VAN DER; genees-, heel- en vroedmeester Amsterdam; veiling 21 Mei e.v., onder meer een „kabinetje Hoorens en Schelpen” (Adv. Alg. Hand. 7.5.1860 Bijvoegsel).
- HOUTEN, JOHANNES MARIUS VAN DEN; 4 Okt. 1886 Elsloo (Limb.)—1 Febr. 1943 Rotterdam; leraar biol. en aardr. te Rotterdam; In memoriam J. M. v. d. Houten, d. A. C. v. d. Vliet in *Natura* XLII (1943) p. 31, 32; In memoriam J. M. v. d. Houten in Weekbl. Tuinb. en Plantk. XVII (1943) p. 54, 55 d. A. C. v. d. Vliet; id. p. 55 d. M. C. Karsten; N.R.C. 2.2.1943 (nekr.) en 5.2.1943 (herd.); alles in Rijksherb. Zie P. II.
- HUYGENS, CHRISTIAAN; beschreef een bacterie (*Pseudospira*). Zie Dobell p. 165 (v. Dijk).
- IHLE, J. E. W.; in 1910 leraar dierk., later ook plantk. a. d. Veeartsenijschool; priv.-doc. zoöl. Amsterdam; Vee. Ond. p. 112; Wid? 4.
- ITALIE, L. VAN; gemeenteapot. Rotterdam; van 1902—1907 leraar plant- en dierk. a. d. Veeartsenijschool; daarna hoogl. Leiden; Vee. Ond. p. 111 m. portr. fig. 48.
- JACQUIN; N. J. baron DE; Junk p. 15, 41 (v. Dijk). Zie P. III en IV.
- JENGUARDIUS, W. in P. IV moet zijn Senguardius (Senkward; v. Dijk).
- JONSTON, J.; Tschirch p. 1730; schreef op botanies gebied o.a. „*Dendrographias*” Francofurti a.M. 1662; latere editie „*Historiae naturalis de arboribus et plantis*” Francof. 1768 m. platen d. Merian. De eerste botaniese kopergravures zijn van veel vroeger datum (Fabio Colonna, *Phytobasanos*, Neapoli 1592) dan in P. IV vermeld (v. Dijk). Zie P. IV.
- JUNGHUHN, F. W.; Tschirch p. 1838, 1841 m. portr.; Junk p. 87 (v. Dijk); Veth III; Junghuhn als pantoffelheld, d. anonymus in *Vaderland* 21.7.1942 in Rijksherb.; Frans Junghuhn, door Dr C. W. Wormser, Deventer [1943], 244 p. Zie P. I, II, III en IV.
- KAEMPFER, E.; Tschirch, p. 1726—1729 (v. Dijk); zijn manuscripten, planten en tekeningen werden na zijn dood gekocht door Sloane en bevinden zich in het Brits Museum volgens: *Voyages de C. P. Thunberg, au Japon etc.*, IV, 1796, p. 344. Zie P. II en III.
- KARSTEN, M. C.; *Succulenta* XVI (1934) p. 105—106 m. portr. in Rijksherb.

- KENT III, WILLIAM; hortulanus te Groningen in 1850; wordt als zodanig vermeld op de omslag v. d. veilingkatalogus v. d. planten v. wijlen Koning Willem II (v. Dijk).
- KERCKRING, THEODORUS; 1640 Hamburg—1692 Hamburg; pract. arts te Amsterdam, sedert 1678 te Hamburg; Leeuwenh. brieven II p. 456; Engel p. 285 (geeft als datum v. overl. 2 Nov. 1693 en Utrecht als woonplaats tot 1678).
- KIGGELAER, F.; bracht een herb. bijeen, dat in het bezit kwam van Sir Hans Sloane te Londen, en 14 delen (CCXIV—CCXXII) van het Sloane Herbarium, dat in het Brits Museum berust, vormt; hiervan bevatten de delen CCXIV—CCXVIII bijna uitsluitend Kaapse planten, die hem zijn toegezonden, daar hijzelf nooit aan de Kaap is geweest, ja, zich waarschijnlijk nooit buiten Holland heeft begeven; vol. CCXVII is blijkens het titelblad hem in 1700 door W. A. v. d. Stel (zie aldaar), goeverneur van de Kaap gezonden; J. Britten: „Some early Cape Botanists and Collectors”, in: Journ. Linn. Soc. Bot. Vol. XLV (1920—1922), die 1722 als sterfjaar geeft (Mej. M. C. Karsten). Zie P. IV.
- KLENE, S. J., HEINRICH; 14 Nov. 1845 Oldenburg—19 Nov. 1922 Valkenburg; Med. Nat. Hist. Gen. Limb. XXII (1933) d. Jos. Cremers. Zijn kolleksie diptera berust in het Museum te Maastricht.
- KLOKMAN, G. J.; —Okt. 1943; lepidopteroloog; N.R.C. 21 en 22.10.1943 (nekr.) in Rijksherb.
- KOBUS, J. D.; geb. 11 Maart 1858; opgave 1856 bij Backer is verkeerd (Backer). Zie P. II en III.
- KOPS, J.; zie G. J. Mulder, Levensschets 2e dr. p. 70. Zie P. II en III.
- KORS, K.; 4 Febr. 1871—heden; kweker Enschede; Weekbl. Tuinb. en Plantk. XV (1941) p. 46 (70 jr) in Rijksherb.
- KORTHALS, P. W.; Veth p. 68 v.v. Zie P. I, II en III.
- KRAUSS, J. C.; Vee. Ond. p. 13. Zie P. III.
- KRELAGE I, E. H.; portr. in Gedenkb. 50 j. Alg. Ver. Bloembollencultuur (v. Dijk). Zie P. II.
- KRELAGE II, E. H.; autobiogr. in „Herbertia” Vol. V (1938) m. portrn. (uitgave v. d. American Amaryllis Soc.; v. Dijk). Zie P. II en III.
- KRELAGE, J. H.; Rede b. d. herdenking v. zijn honderdste geboortedag d. E. H. Krelage in Weekbl. Bloembollencultuur 1924 (v. Dijk); Tft v. Tuinbouw, jrg 1897, m. portr. Zie P. II.
- KUHL, H.; Veth p. 23—35. Zie P. II en III.
- LAER, JOHANNES RENATUS EUGENIUS VAN; 1818 Zeist—1891; docent natuur-, schei-, plant- en dierk. a. d. Veeartsenijschool; Vee. Ond. p. 87, 88 m. portr. fig. 33.
- LAKO, S.; Verdoorn p. 83. Zie P. I en III.

- LANSBERGE, J. W.; Lijst der Ent. geschriften van Mr J. W. Lansberge, d. C. Ritsema Cz. in Tft v. Ent. XXXI (1888) p. 201—206 (dezelfde als J. W. G. van Lansberge in Horn, Suppl. Entom. n° 12 p. 76 en n° 17 p. 100?).
- LEESBERG, ANTONIUS FRANCISCUS ADOLPHUS; 22 Nov. 1848 's-Gravenhage—8 Des. 1906 's-Gravenhage; coleopteroloog; In memoriam Mr A. F. A. Leesberg, d. Ed. Everts in Tft v. Ent. L (1907) p. 117—120 m. portr.; id. Verslag p. XXVIII; Engel p. 287.
- LEEUWARDEN; in deze plaats, niet vermeld bij Engel, moet een kabinet of een bot. tuin geweest zijn, volgens: Voyages de C. P. Thunberg, au Japon etc., II (1796), p. 119.
- LEEUWENHOEK, A. VAN; Alle de brieven van Antoni van Leeuwenhoek, deel II (brieven 22—42). Amsterdam 1941; J. F. Snelleman in Alb. d. Nat. 1874; J. Brimm in Medical Life, Vol. XXXIX (1932) n. 8, New-York; Ploeg p. 45, 46, 47, 104, 105, 125, 126, 127. Zie P. I, II, III en IV.
- LEMNIUS, L.; de la Rue p. 313—317; Fokker p. 103—106; F. Nagtglas: Lev. Lemnius en Zierikzee in de eerste helft der zestiende eeuw, in Zeeuwsch jaarb. en Middelb. Naamwijzer 1869; Meertens p. 39—40, 63 (titels van zijn werken); portr. in Zel. ill. I p. 340. Zie P. IV.
- LENNEP, ARENT VAN; kapitein der Friesche en Nassausche Regimenten; had een bot. tuin ten tijde van Meese (Muld. Or. p. 20).
- LIDTH DE JEUDE; Th. G.; Vee. Ond. p. 67, 75, 76 m. portr. fig. 17; hoogl. ontleedk., physiol. en kruidk.; dir. Veeartsenijschool van 1821—1826; leraar daaraan tot 1851. Zie P. III en IV.
- LINNAEUS, C.; Bibliographia Linnaeana; Linné und seine Bedeutung für die Bibliographie (in het separaat uit Junk is een portret opgenomen, dat in het oorspronkelijke ontbreekt); Linné, im Licht neuerer Forschung; Linné's Species Plantarum ed. princeps und ihre Varianten, mit Beschreibung einer neuen; alles in Junk; zie ook daarin pp. 116, 117, 246, 281—284; Tschirch p. 1756—1760 m. portr. (alles opg. v. Dijk); portr. in Succulenta XXII (1940) p. 110 in Rijksherb. Zie P. I, II, III en IV.
- LINSCHOTEN, J. H. VAN; Tschirch p. 1530 (v. Dijk). Zie P. IV.
- LOBEL, MATTHIAS DE; Tschirch p. 1657, 1658 (v. Dijk); Meertens p. 440, 456, 468; Bibl. Belgica, bibliogr. gén. des Pays-Bas, par Ferd. van der Haeghen c.s., L p. 118—125. Zie P. I, II, III en IV.
- LOOSJES, Pzn, ADRIAAN; 13 Mei 1761 Hoorn (Texel)—28 Febr. 1818 Haarlem; Adriaan Loosjes Petruszoon, d. Maria Helena de Haan; Utrecht, 1934 (Proefschr. Leiden 1934); C. D. Busken Huet: Litt. Fant. en Krit., 4e reeks, Deel IX (XXIV) p. 171vv.; Op zijn Flora Harlemica, over welk jeugdwerk Loosjes later oordeelde: „Ach

- arme Flora, die niets deugt, Ach misgeboorte van mijn jeugd", en wel geschreven om David de Gorter een genoegen te doen, van wie hij in 1777 te Haarlem een jaar les kreeg in botanie en wiskunde (de Haan) bestaat een niet malse kritiek door een anonymus: Roozenkrans voor Loosjes Flora; Amsterdam, 1779. Zie P. II en III.
- LOVINK, H. J.; Vee. Ond. portr. fig. 55. Zie P. I, II en III.
- LUDEKING, E. W. A.; schenkt insekten aan Leiden; Veth p. 161.
- MARCGRAF, GEORG VON; wis- en sterrekundige; ging met Piso naar Brazilië; Tschirch p. 1710, 1711 (v. Dijk); Scheffer p. 124, 125.
- MARTIN, J. K. L.; Nekt. d. J. H. F. Umbgrove in Geologie en Mijnbouw, Nov.—Des. 1942; de Tijd 16.11.1942 (nekt.), beide in Rijksherb. Zie P. IV.
- MARUM, M. VAN; Succulenta XIX (1937) p. 49—55 en 65—70 m. portr. d. A. J. A. Uitewaai; id. p. 183 d. dezelfde; beide in Rijksherb.; B. de H. p. 34. Zie P. I, II, III en IV.
- MATER, J.; 20 Des. 1876—heden; afscheid plantsoenchef hortus en Rijkstuinen te Leiden, in Weekbl. Tuinb. en Plantk. XVI (1942) p. 7—9 m. portr. d. H. V(eendorp) in Rijksherb. Zie P. II en IV.
- MAYER, A. E.; 8 Aug. 1843 Oldenburg—25 Des. 1942 Heidelberg; oud-hoogl. landbouwhoogeschool Wageningen 1876—1 Jan. 1903 en oud-dir. Rijkslandb. proefst. Wag. tot 1 Okt. 1904; N.R.C. 5 Jan. 1943 (herd.) in Rijksherb.
- MAYER GMELIN, H. K. H. A.; N.R.C. 26.10.1943 (afscheid Wag. 24.10.1943—70 jr) in Rijksherb. Zie P. II en III.
- MEERBURGH, N.; genoemd in: Voyages de C. P. Thunberg, au Japon etc.; I (1796) p. 23. Zie P. I en III.
- MEESE I, BERNARD CHRISTOPHORUS; vader van David Meese; boomkweker te Leeuwarden (Mulder Or.).
- MEESE II, BERNARD CHRISTOPHORUS; . . . —27 Febr. 1775 Franeker (21 jr); zoon van David Meese; was 16 jaar, toen zijn vader stierf en hij hem opvolgde als hortulanus te Franeker; verzon op raad van zijn leermeester J. H. van Swinden meer dan 80 nieuwe proeven over de uitwerking van het licht op de planten; J. H. van Swinden gaf het eerste gedeelte uit: Experimenta physica de actione lucis, calaris et humiditatis in vegetabilia (Franeq. 1775); publiceerde ze ook in Journ. de Physique 1775 en 1776; zie ook: Boekzaal der geleerde wereld deel 122 (1775) p. 470 v.v.; Mulder Or. p. 29 en 30.
- MERIAN, M. S.; Elsinger: Maria Sybilla Merian, Kupferstecherin und Blumenmalerin 1647—1717, Nürnberg 1910; 19 pp. m. portr. Zie P. II en III.
- MEYER, F. N.; Schriftproeve van hem in H. W. Cornelis: Hand-

- schrift en karakter; 2e dr. (1925) p. 40. Zie P. III en IV.
- MIQUEL, F. A. W.; Valck. Suringar in Meded. R.H.L.S. III p. 90, 91 (v. Dijk); herdacht door E. Regel in Gartenflora 1871 p. 62 (Beumée). Zie P. I, II en III.
- MOL, W. E. DE; Weekbl. v. Bloembollencultuur 22.10.1943 in Rijksherb.
- MOLENGRAAFF, G. A. E.; Vaderland 21.2.1940 (80 jr) en 28.3.1942 (nekr.), beide in Rijksherb. Zie P. III en IV.
- MULDER, CLAAS; zie v. Deinse: de walvisachtige dieren van Nederland p. 186 (v. Dijk). Zie P. II, III en IV.
- MUNNIKS, JOH.; was volgens Linnaeus: Bibliotheca botanica (ed. 1a, 1736) sinds 1680 prof. botan. in Utrecht, als opvolger van Henricus Regius. Sinds 1716 doceerde aldaar Joseph Serrurier die hem (L.) deze gegevens over Munniks had verschaft (v. Dijk). Zie P. IV.
- MUNNIKS, W.; Vee. Ond. p. 10 m. portr. fig. 7. Zie P. II en III.
- MUNTING, ABR.; Tschirch p. 1732 (v. Dijk); Weekbl. Tuinb. en Plantk. XVII (1943) p. 19—22 in Rijksherb. Zie P. I, II en III.
- MUSCHENBROEK, P. VAN; Leeuwenh. brieven II p. 464. Zie P. IV.
- MUYKENS, THEODOOR; 1667—1721; Jaeger p. 202. Zie P. II en III.
- NIERSTRASZ, H. F.; Vee. Ond. p. 111 m. portr. fig. 50; van 1906—1910 leraar dierk. a. d. Veeartsenijschool; daarna hoogl. zoöl. Utrecht; B. Jutt. p. 195.
- NIETZEL, DIRK; eerst tuinbaas bij Clifford, later hortulanus bij Linnaeus te Uppsala; vond de methode van zaaien onder glas op bodemwarmte uit (v. Dijk).
- NIEUHOFF, J.; Tschirch p. 1721 (v. Dijk); Veth p. 5; Engel p. 299? Zie P. IV.
- OSKAMP, D. L.; volgens Pritzel arts in Utrecht (v. Dijk). Zie P. IV.
- OUDEMANS, ANTHONIE CORNELIS; 12 Nov. 1858 Batavia—14 Jan. 1943 Arnhem; conserv. zoöl. mus. Utrecht 1882; 1886 dir. K.Z.B.G. 's-Gravenhage; 1895 leraar biol. Sneek; 1896 id. Arnhem; acaroloog met wereldreputatie; N.R.C. 16.1.1943 (herd.), 18.1 (herd. d. A. B. v. Deinse), 20.1 (begr.); De Tijd 18.1.1943 (nekr.); Natura XLII (1943) p. 25: In memoriam Dr A. C. Oudemans d. H. C. Funke; id. p. 25—30: Dr A. C. Oudemans en de acarologie, d. G. L. v. Eyndhoven; alles in Rijksherb.; Dr A. C. Oudemans, d. G. L. v. Eyndhoven, in Ent. Ber. XI (1943) p. 49, 50. Zie P. I en II.
- OUDEMANS, C. A. J. A.; Tft v. Tuinbouw, opdracht jrg 1895, m. portr.; Tschirch p. 1819, 1841, 1842 m. portr. (v. Dijk). Zie P. I, II en III.
- OUDEMANS, J. TH.; In memoriam J. Th. Oudemans, d. J. C. H. de

- Meijere in Tft v. Ent. LXXVII (1934) p. 167—174 m. 2 portrn; Dr Johannes Theodorus Oudemans d. Max Weber in Tft v. Ent. LXXV (1932) Suppl. p. I—XVI m. portr. en bibliogr.; Ent. Ber. IX (nr 203, 1 Mei 1935) p. 131, 133 en 147—149. Zie P. II en IV.
- OUWENS, WILLEM; 1717 Delft—15 Maart 1779 's-Gravenhage; chem. et bot. prof. Franeker van 1749—1763; v. d. Aa; Engel p. 303.
- PALUDANUS, B.; Hunger II p. 220. Zie P. I, II, III en IV.
- PARDUYN, WILLEM JASPERSE; ong. 1550 Veere—Jan. 1602 [Middelburg; Meertens p. 440, 468. De opgaven in P. IV bij Simon Parduyt behoren bij Willem; diens broeder Simon Jasperse Parduyt was een voornaam handelaar.
- PASSAEUS; Junk 14, 62, 246 (v. Dijk). Zie P. II en III.
- PELLETIER, CASPAR; Verdoorn p. 70; Meertens p. 408, 440. Zie P. I, II en III.
- PENA; zie L. Lègré: la botanique en Provence au 16e siècle: Pena et Lobel, Marseille 1899. Hierin moet betoogd worden, dat Pena, en niet Lobel, de voornaamste auteur was van de Adversaria, en dat Lobel, door later Pena's naam weg te laten, plagiaat gepleegd heeft (v. Dijk).
- PERSOON, C. H.; P. A. van der Bijl: „The Fungous Flora of the Western Province of the Cape” in: The Botanical Features of the South-Western Cape Province, July 1929 (opg. Mej. M. C. Karsten); Junk p. 171, 172 (v. Dijk); Len Verwoerd: „The ancestors of Christiaan Hendrik Persoon” in: Contrib. Lab. Phytopath. and Mycol. Stellenbosch, z. datum, in Rijksherb. Zie P. I, II en III.
- PHELSUM, M. VAN; promov. 27 Junie 1755 te Franeker; overleed 1779 en vermaakte bij testament een „hortus siccus” aan de hogeschool te Franeker; na de opheffing daarvan werd dit herbarium van 1844—1895 bewaard in het Rijksarchief te Leeuwarden; en in 1895 overgebracht naar het Bot. Lab. te Groningen, alwaar het zich nog bevindt. Het bestaat uit 9 boekdelen en bevat ongeveer 1200 planten, voor een deel indigenen en verder gekweekte planten, alle zonder datum of vindplaats. Moll: Het herbarium van den hortus botanicus der Rijksuniversiteit te Groningen (1918) p. 22, 23; Muld. Or. p. 20. Zie P. IV.
- PIAGET, EDOUARD; 3 Nov. 1817 Les Bayards (Neuchâtel)—10 Sept. 1910 Couvet (Neuchâtel); entomoloog, gedurende veel jaren leraar te Rotterdam; In memoriam Dr E. Piaget, d. H. J. Veth in Tft v. Ent. LIV (1911) p. 128—133 m. 2 portrn.; Mr M. Mees in N.R.C. Sept. 1910; P. schonk zijn ent. verz., herb. en bibl. in 1905 aan de stad Neuchâtel. Volgens Horn, Suppl. Entom.

- n. 17 (1929) p. 108 bevinden zich zijn Mallophaga en Pediculid. ten dele in Mus. Leiden, ten dele in Brits Mus.
- PIEROT, J.; 29 Febr. 1812 Leiden—Julie? Sept.? 1841 Macao; assistent Rijksherbarium tijdens Blume, reisde in opdracht van v. Siebold, Rodbard e.a. naar Japan om planten te verzamelen; bracht volgens Junghuhn, Java, I p. 254 in 1841 vanillaplanten naar Java (v. Dijk); Backer p. 444; Gedenk. Leidse Hortus (aldaar Pierrot).
- PISO, W.; Tschirch p. 1710, 1711; Junk p. 50, 255 (v. Dijk); M. A. v. Andel: „Willem Piso, een baanbreker der tropische geneeskunde” in Bijdr. t. d. Gesch. d. Geneesk., jaarg. 1924; Vondel maakte een gedicht: Behoude reis aan Willem Pizo staende op zijn vertrek naar Brezijl. Zie P. III en IV.
- PORRETT, C.; genoemd door Clusius, Dodonaeus, Lobel en v. d. Passe (Hort. flor. 1614) als plantenliefhebber en importeur van nieuwe bolgewassen (o.a. *Narcissus incomparabilis*); waarschijnlijk is dit dezelfde Porrett die Sabbe (de Meesters van den Gulden Passer) als vriend van Plantijn noemt. Deze laatste had trouwens zelf ook botanische liefhebberijen en wordt in de door hem uitgegeven kruidboeken af en toe ook als bezitter van deze of gene zeldzame plant genoemd (v. Dijk); Meertens p. 341, 408; E. W. Moes: De sonderling-heden oft rareyten ende wtgelesen sinnelikheden van Christiaan Porret in Jaarb. v. Gesch. en Oudheidk. van Leiden en Rijnland, II (1905) p. 93—100. Genoomd in Dodonaeus, uitg. 1618 p. 1084. Zie P. IV.
- PULLE, A. A.; Vaderland 9.1.1938 (60 jr) in Rijksherb. Zie P. I, II en III.
- RAUWENHOFF, N. W. P.; zie G. J. Mulder, Levensschets 2e dr. p. 216. Zie P. II en III.
- RAVELINGEN, JOOST VAN; Is. Teirlinck: „Joost van Ravelingen, botanist en dichter” in Versl. en Med. Kon. Vlaamsche Academie 1913, p. 870—892. Hierin wordt onderzocht, of Frans dan wel Joost het Cruydtboek heeft bewerkt, en de schr. komt tot de konklusie, dat dit Joost moet zijn. Overigens is de c.q. in aanmerking komende Frans niet die, welke in P. IV genoemd is (de schoonzoon van Plantijn) maar een van diens zoons (een broer van Joost dus) overl. 1643. Deze Frans is wel de uitgever van de Leidse edities 1608 en 1618. Joost was zo iets als stille vennoot, en beoefende zelf de geneeskunde. Dodonaeus legateerde aan Plantijn een geannoteerd ex. van de *Pemptades* en een van het Cruydtboek 1563, welke 2, samen met de door Clusius verzorgde Franse vertaling van 1557, de basis geweest moeten zijn voor de bewerking van Joost (de editie van 1608 dus). Ook staan er ettelijke opmerkingen

- in over de verschillen in de edities van 1608, 1618 en 1644, welke zich niet beperken tot de Bijvoeghels. De berijmde vertalingen van klassieke dichters, die hier en daar voorkomen, zijn van Van Ravelingen, en niet van Dodonaeus (van Dijk).
- REINWARDT, C. G. C.; Veth p. 14—20. Zie P. I, II, III en IV.
- RENARD, L.; Veth p. 9 (ook hier agent v. d. kon. v. Frankrijk). Zie P. IV.
- RHEE, THOMAS VAN; Gedenkb. Leidse Hortus.
- RHEEDE TOT DRAAKESTEIN, H. A. VAN; Tschirch p. 1716—1718; Junk p. 284; N.R.C. 19.10.1940: „een machtig Heer aan de Kaap” m. portr.; N.R.C. 6.6.1941: „uit de geschiedenis der Kaapkolonie” (v. Dijk); A. Hallema: Hendrik van Rhee tot Drakestein tot Mijdrecht, de schrijver van de „Malabaarse Kruythof” in: Oost en West, Nov. 1936, p. 172—174, in Rijksherb.; gedenkb. Leidse Hortus. Zie P. II en III.
- RHIJNE, W. TEN; in 1673 bracht hij korte tijd aan de Kaap door, maakte tekeningen van planten en verzamelde ze in gebieden rond de Tafel- en Salhanda-baaien; een catalogus van 85 van deze planten volgt op zijn verhandeling over de tee (De Frutice Thee), en is getiteld: „Fasciculus rariorum Plantarum a Wilh. ten Rhijne collectarum. Exstat ad calcem J. Breynii Exoticarum Plantarum Centuriae (verscheen dus als appendix van het werk van Breyne); Breyne geeft in zijn Exoticarum Plantarum (1678) de namen van 19 Kaapse soorten, welke hij van ten Rhijne had ontvangen (p. 178, 179) en klaagt er elders over, dat een ander pak planten en een Nectarinia, suiker- of zonnevogel, aan zijn oom Johan Brayne te Amsterdam, was gestuurd, ter doorzending aan hemzelf, maar „Nec de avicuâ, nec de plantis (quod maxime dolet) quicquam percipere potuimus.” Ten Rhijne publiceerde ook een verhandeling: „Schediasma de Promontorio Bonae Spei” (Scafusii 1686) welke slechts zeer weinig over planten bevat; P. MacOwan: „Personalialia of Botanical Collectors at the Cape”, Trans. S. Afr. Phil. Soc. Vol. IV (1887) opn. uitgeg. d. Verduyn den Boer, Amst. 1929 (Mej. M. C. Karsten). Zie P. IV.
- RITZEMA BOS, J.; J. Ritzema Bos, 19 Dec. 1874—1899, m. portr.; in: Orgaan Ver. Oudleerl. R. landb.school, Jan. 1900. Zie P. II en III.
- RODBARD, J. C.; een van de oprichters der Ned. Bot. Ver.; kweker te Leiden; compagnon van v. Siebold en Blume in de (Kon.) Ver. voor invoer en cultuur van Japansche planten; gedenkb. Leidse hortus.
- ROELS, T.; Meertens p. 440, 468; de la Rue p. 147; Fokker p. 138. Zie P. IV.

- ROMIJN, GIBSBERT; —Jan. 1930; Maandbl. Nat. Hist. Gen. Limb. XIX (1930) p. 17, 18 d. Jos. Cremers m. portr.; Engel p. 308.
- ROON, G. VAN; Natura 1928 door A. B. v. Deinse. Zie P. IV.
- ROSENBERG, C. B. H. BARON VON; 1817 Darmstadt—1888 's-Gravenhage; Veth p. 133; insekten van Amboina ten dele in zoöl. Mus. Berlijn; Backer p. 499.
- ROSSUM, AREND JOHAN VAN; 26 April 1842 Huissen—28 Jan. 1909 Arnhem; entomoloog; In memoriam Dr A. J. van Rossum, d. Th. J. Oudemans in Tft v. Ent. LIII (1910) p. 1—7 m. portr.; id. LII (1909) Verslag p. XXX; Nachruf von O. Meisner in Societas Entomologicae XXIV (1909).
- ROYEN, D. VAN; genoemd in: Voyages de C. P. Thunberg, au Japon etc.; I (1796) p. 23. Zie P. I, II en III.
- RUMPHIUS, G. E.; Tschirch p. 1718—1721 m. portr.; Junk p. 284 (v. Dijk); Veth p. 5—7. Zie P. II, III en IV.
- RUYSBROEC, J.; reiziger in Centraal-Azië, bracht een bericht mee over rhabarberkultuur; Tschirch p. 1508 (v. Dijk).
- RUYSCH, FR.; gedenk. Leidse hortus. Zie P. II en III.
- SANDIFORT, E.; Junk p. 261 (v. Dijk); Vee. Ond. p. 10 m. portr. fig. 5. Zie P. IV.
- SCHLEGEL, H.; Veth p. 131; portr. in de Zoogd. v. Nederland, deel I, 1943, d. M. A. IJsseling en A. Scheygrond. Zie P. IV.
- SCHOOR, W. K. J.; oud-lid Ned. Bot. Ver.; Verdoorn p. 84; rustend leraar Zierikzee volgens Vuyck in Prodr. Ed. II.
- SCHOOT, HEINRICH VAN DER; blijkbaar Oostenrijker geworden, bereisde als assistent van Mikan van 1817—1821 Brazilië (v. Dijk).
- SCHOOT, RICHARD VAN DER; assisteerde A. Stekhoven bij de inrichting van de tuin te Schönbrunn en vergezelde later v. Jacquin naar W.-Indië van 1755—1759 (v. Dijk).
- SCHUBAERT, T. D.; Vee. Ond. p. 87; van 1824—1842 prosector, daarna repetitor anatomie en custos der anat. en phys. kabinetten v. d. Veeartsenijschool. Zie P. IV.
- SCHURINGA, W. F. R.; oud-lid Ned. Bot. Ver.; Verdoorn p. 84.
- SCHUURMANS STEKHOVEN, H.; gedenk. Leidse hortus. Zie P. I.
- SCHUURMANS STEKHOVEN, J.; gedenk. Leidse hortus. Zie P. I en II.
- SCHWANER, L. A. C. M.; —30 Maart 1851; Veth p. 99.
- SEBA, A.; Tschirch p. 1721 (v. Dijk); Veth p. 8. Zie P. II en III.
- SENGUARDIUS, WOLFREDUS; zie P. IV, alwaar abus. op Jenguardius.
- SEPP, J. C.; levensschets z. p. en z. j. in bibl. Ned. Ent. Ver. Zie P. III en IV.
- SERRURIER, J. F.; zie G. J. Mulder, Levensschets 2e dr. p. 107. Zie P. III.

- SEYEN, A.; Ploeg p. 127. Zie P. I en III.
- SIEBOLD, P. F.-BARON VON; Valckenier Suringar in Meded. R. H. L. S. III p. 91 (v. Dijk). Zie P. I, II, III en IV.
- SIPMAN, JOHANNES PHILIPPUS; Veth p. 7; in de uitgave van de Amb. Rariteitenkamer van 1741 bij Jan Roman de Jonge bevindt zich een aanhangsel: „Eene beschrijving der Amboinsche hoornen en schulpen door den doctor in de medicijnen Sipman”, die tegelijk met Rumphius op Amboina heeft vertoefd; Engel p. 316; Rumphius (1705) p. 167; Valentijn 1726, III p. 560; 1754 p. 44; B. Jutt. p. 234, 236.
- SIRKS, M. J.; Vee. Ond. portr. fig. 60. Zie P. I, II en III.
- SJOLLEMA, B.; Vee. Ond. p. 112; dir. Rijkslandb. proefst. Gron.; wordt in 1907 leraar plantk. aan de Veeartsenijschool.
- SLUITER, C. PH.; prof. dr C. Ph. Sluiter d. S. H. van Kempe Valk in Amst. Stud. Alm. 1926 p. 61, 62 m. portr.; B. Jutt. p. 185; Scheffer p. 141 (geeft 1935). Zie P. IV.
- SMITH, J. J.; Telegr. 30.6.1937 (70 jr) in Rijksherb. Zie P. I, II, III en IV.
- SNELLEN, P. C. T.; In memoriam P. C. T. Snellen in The Times, 5 Apr. 1911, in bibl. Ned. Ent. Ver. Zie P. IV.
- SNELLEN VAN VOLLENHOVEN, S. C.; Junk p. 86 (v. Dijk); Tft v. Ent. XXIV (1881) p. III—V; id. XXXIX (1896) p. IX; Ritzema Bos in de Landbouwkroniek v. d. Nwe Gron. Crt v. 19 April 1880; G. A. Six in de Ind. Gids (wel van 1880); hij kreeg bij zijn afreden als voorz. Ned. Ent. Ver. een penning in zilver (afslag in brons in Kon. Penningkabinet), beschrijving in Tft v. Ent. XVII (1874) p. XII; herinneringsmonument in het Museum te Leiden; D. Mac Gillavry in Ent. Ber. X (1940). Zie P. IV.
- SPIEGEL, A.; Junk p. 261 (v. Dijk). Zie P. IV.
- SPRINGER, L. A.; Weekbl. Tuinb. en Plantk. XIV (1940) p. 307 in Rijksherb. Zie P. I, II, III en IV.
- STAVOCINUS; „chef d'escadre de la république batave”, auteur van een „voyage” 1774—1778 (de reis of het boek?) waarin gegevens over de kruidnagel- en peperkultuur; Tschirch p. 1721 (v. Dijk).
- STEL, S. VAN DER; Cactussen en Vetplanten V (1939) p. 149 (v. Dijk). Zie P. IV.
- STEL, W. A. VAN DER; zond planten van de Kaap aan F. Kiggelaer, nml. vol. CCXVII van het Sloane Herbarium (zie bij Kiggelaer), hetwelk het vijfde deel is van Kiggelaers kolleksie; op het titelblad hiervan staat: „Fructicetum Africanum. A Domino Wilhelmo Adriano Van der Stell Fortalitij promontorii Bonae Spei Gubernatore fortissimo transmissum 1700” (overgenomen d. M. C. Karsten); de meeste hierin bijeengebrachte planten zijn Erica's

- en planten van soortgelijke habitus; dit plantenmateriaal was klaarblijkelijk door v. d. Stel zelf verzameld of wel in opdracht van hem — wellicht door Jan Hartog, de tuinbaas van de Compagniestuin aan de Kaap; vele dezer planten zijn door Solander in diens manuskripten beschreven, evenals die in de andere delen van het Sloane Herbarium; J. Britten: „Some early Cape Botanists and Collectors” in Journ. Linn. Soc. Bot., Vol. XLV, 1920—1922 (Opgave Mej. M. C. Karsten); W. A. v. d. Stel ligt begraven onder een fraai gebeeldhouwde zerk in de kerk te Lisse volgens Craandijk en Schipperus: Wandelingen in Nederland (v. Dijk). Zie P. IV.
- STERBEECK, FR. VAN; Ch. van Bambeke: Le recueil des figures coloriées de Champignons, délaissé par Fr. v. Sterbeek, in Bull. d. l. Soc. Roy. de Bot. de Belg., XLIV (1907) p. 297 v.v. (hierin veel korrekies op het art. van Kickx, vooral in de determinaties); Ch. van Bambeke: Aperçu historique sur les espèces du genre Scleroderma, in id. XLIII (1906) p. 104 v.v. (v. Dijk). Zie P. III en IV.
- STOPPELAAR, R. J. DE; 22 Aug. 1873—heden; N.R.C. 20.8.1943 (70 jr); R. J. de Stoppelaar als natuurhistoricus in N.R.C. 21.8.1943; beide in Rijksherb.
- SURINGAR, F. W. R.; het „in memoriam” van H. Witte (P. I) staat in Tft v. Tuinbouw, IV (1899) p. 1—5 m. portr. (opg. Beumée). Zie P. I, II en III.
- SWAMMERDAM, J.; Vaderland 12.2.1937 (herd.) in Rijksherb.; Ploeg p. 45, 47, 126, 127. Zie P. II, III en IV.
- SWELLINGREBEN (Swellengrebel?); wordt door Salm-Dyck (gesiteerd naar Berger: Aloineae in: Pflanzenreich) genoemd als degene, die omstreeks 1790 sukkulenten van de Kaap naar de hortus in Utrecht zond (v. Dijk).
- SYPKENS, B.; N.R.C. 19.5.1943 (aftr. dir. H.B.S.) in Rijksherb. Zie P. IV.
- TEMMINCK, C. J.; Veth o.a. p. 130. Zie P. III en IV.
- TERSTEEG, D. F.; 1876—Des. 1942 Amersfoort; tuinarchitekt te Naarden; N.R.C. 8.12.1942 (nekr.) in Rijksherb.
- TINNE, A.; 1835 's-Gravenhage—1 Aug. 1865 vermoord te Aber el sjoed; Afrikareizigster, die ook een plantenverzameling bijeenbracht; D. S. van Zuiden in Vaderland 16.10.1935 in Rijksherb.
- TOP, W. G.; ?—20 Sept. 1896 (72 jr); apoteker te Kampen; Stoeder p. 416. Zijn erfgenamen schonken zijn herb. 7.3.1897 aan de Ned. Bot. Ver.
- TRAPPEN, J. E. VAN DER; een groot aantal planten van hem in herb. N.B.V. dragen op het etiket het stempel: herb. D. J. Coster, zodat

- deze vermoedelijk het herbarium (zie N.K.A. 51—1941—p. 431 tot 434; ook deel 53) gekocht heeft. Zie P. III en IV.
- TREUB, M.; E. Verschaffelt: in memoriam, in *De Amsterdammer* n. 1737 p. 6; nekr. d. F. A. F. C. Went in *Handelsblad* 6.10.1910; nekr. in *Neue Zürcher Zeitung* 15.10.1910; alles in *Rijksherb.*; D. Fairchild: *The world was my garden*. Zie P. I, II, III en IV.
- TULP, N.; Vondel schreef op hem een tweetal gedichten. Zie P. IV.
- TUTEIN NOLTHENIUS, P.; Tft v. Ent. LXXII (1929) Verslag p. LIX; Ent. Ber. VII (nr 166, 1 Maart 1929) p. 409—411: de wetenschappelijke nalatenschap van den heer P. Tutein Nolthenius, d. J. G. Betrem; Engel p. 323.
- UULKENS, JACOBUS ALBERTUS; 1 Mei 1772 Wierum—30 Mei 1825 Groningen; Jaeger portr. p. 216. Zie P. II en III.
- VALCK LUCASSEN, FRANS TITUS; 1885—17 Sept. 1939 Vorden; coleopteroloog; In memoriam F. T. Valck Lucassen, d. D. L. Uyttenboogaart in Tft v. Ent. LXXXIII (1940) p. 1—2 m. portr.; id. Verslag p. XLIV; Engel p. 324.
- VALCKENIER SURINGAR, J.; Bull. Soc. dendr. de France 15.11.1932 p. 17; Jaarb. Deutsche Dendr. Ges. 1933 p. XII; Succulenta Des. 1932 p. 290—292 m. portr. d. P. H(ummelinck); N.R.C. en Handelsbl. 24.3.1928 (schenking boeken en herb. a. h. Rijk); Handelsbl. 17.10.1932 (nekr.). Zie P. I, II, III en IV.
- VALENTINI, M. B.; bewerker en vertaler — in het Duits — o.a. van brieven van Clever, Herbert de Jager, ten Rhijne; Tschirch p. 1733—1735 (v. Dijk).
- VALENTIJN, F.; Tschirch p. 1722 (v. Dijk); N.N.B.W. V. p. 989; Scheffer p. 121 (ook 1656). Zie P. II en III.
- VEIRAC, JOHANNES; Vee. Ond. p. 13; A.K.L. VI (1791) p. 193 (bedankt voor het hem aangeboden professoraat in de genees-, kruid- en scheikunde te Harderwijk).
- VER HUELL, Q. M. R.; aantekeningen omtrent het leven en de wetenschappelijke werkzaamheden van Q. M. R. Ver Huell d. S. C. Snellen v. Vollenhoven, in Tft v. Ent. IV (1861) p. 55—63. Zie P. III.
- VERSTER, WILLY; 2 April 1888 's-Gravenhage—6 Jan. 1941 Breda; D. C. van Schaik: Limburgs grootste grotten-enthousiast, Willy Verster, in: *De Nedermaas XVIII* (1941) p. 52—56 m. portr.; Limb. Koerier 10.1.1941; beide in *Rijksherb.*; getypte lijst zijner publikaties over de Limb. grotten, d. D. C. v. Schaik en A. M. Husson in bibl. N.B.V. en *Rijksherb.* (opg. A. M. Husson).
- VERVOOREN, D. G.; Weekbl. Tuinb. en Plantk. XVI (1942) p. 88 in *Rijksherb.* Zie P. II en IV.

- VESALIUS, A.; Junk p. 262 (v. Dijk); De Tijd 21.8.1943 d. Th. H. Schlichting, in Rijksherb. Zie P. II, III en IV.
- VETH, HUIBERT JOHANNES; 23 Febr. 1846—10 Aug. 1917; coleopteroloog; In memoriam H. J. Veth, d. Ed. Everts in Tft v. Ent. LX (1917) p. 271—274 m. portr.; id. LXI (1918) Verslag p. XXXII—XXXIII; Engel p. 326; Scheffer p. 128, 135, 136; B. Jutt. p. 173.
- VORM, HOBIUS VAN DER; 17 Aug. 1628 Brouwershaven—1700; medicus, filoloog en jurist; Meertens p. 377, 382. Zie P. II en III.
- VORSTIUS, E.; C. Bauhin: Prodr. Theatri bot. ed. alt. Basiliae 1671 p. 88 (v. Dijk); een bijdrage van hem in alb. amic. v. Adriaen Hoffer in Nat. Bibl. 's-Grav. Zie P. I, II, III en IV.
- VOS, C. DE; 1806—1895; verdienstelik Boskoops boomkweker; auteur van dendrologiese werken; Venema in „De Ned. Boomkweker” van Sept. 1942 m. portr. (v. Dijk).
- VROEDE, JAN DE; heette Jan Cruthman; zie aldaar. Zie P. IV.
- VROEG, ADRIAEN; Junk 202 (v. Dijk); Engel p. 329.
- VRIJ, J. E. DE; Tschirch p. 1833, 1840, 1841 m. portr. (v. Dijk). Zie P. II, III en IV.
- WACHENDORF, E. J. VAN; Ehrhart: Erklärung der Kunstworte in Wachendorf's Pflanzensystem, in: Beiträge zur Naturkunde VI, 1791 (v. Dijk); Engel p. 330. Zie P. IV.
- WALRAVEN, A.; 19 Febr. 1820 Nieuw- en St. Joosland—20 Okt. 1895 Nieuw- en St. Joosland; levensbericht in Middelburgsche Courant 250 (1895) d. J. C. de Man. Zie P. I, II en III.
- WASMANN S.J., ERICH; 29 Mei 1859 Meran—27 Febr. 1931 Valkenburg; In memoriam P. Erich Wasmann S.J., d. H. Schmitz S.J. in Tft v. Ent. LXXV (1932) p. 1—57 m. portr. en bibliogr.; id. LXXIV (1931) Verslag p. XLVIII; Ent. Ber. VIII (nr 179, 1 Mei 1931) p. 237—239; Med. Nat. Hist. Gen. Limb. XVIII (1929) m. portr. d. J. E. Schulte (70 jr); levensbeschr. in H. Schmitz S.J.: Die Ameisen, die Termiten und ihre Gäste, Regensburg 1934, m. portr.
- WATTEZ, P. H.; 17 Febr. 1871—heden; landschapsarchitekt te Delden; Weekbl. Tuinb. en Plantk. XV (1941) p. 45 (70 jr) in Rijksherb.
- WEBER, MAX W. C.; Vaderland 8.2.1937 (levensber.); Telegr. 8.2.1937 (levensber.); nekr. d. K. Grobben in Almanach d. Akad. d. Wissensch. Wien 1938; Prof. dr Max Weber in Amst. Stud. Alm. 1923 p. 75—77 m. portr. d. Tera van Benthem Jutting; alles in Rijksherb. Zie P. I, II, III en IV.
- WEBER-VAN BOSSE, A. A.; F. A. F. C. Went: Mevr. Dr A. Weber-van Bosse, in De Vrouw en haar huis, Mei 1924, in Rijksherb. Zie P. I, II en IV.

- WEZELENBURG KZN, T.; 29 Sept. 1872 Hazerswoude—heden; Weekbl. Tuinb. en Plantk. XVI (1942) p. 313, 314 (70 jr) in Rijksherb.
- WEYENBERGH Jr, HENDRIK; 6 Des. 1842 Haarlem—25 Julie 1885 Haarlem; van 1872—1884 prof. zoöl. te Cordova (Argentinië); Tft v. Ent. XXX (1887) p. IV; „Dr H. Weyenbergh”. Ein Nachruf d. F. M. v. d. Wulp in Wiener Ent. Zeit. IV (1885) Heft 8; Engel p. 331; zijn Argentijnse insekten zijn volgens Horn, Suppl. Entom., n. 12 (1926) p. 130, vernietigd.
- WIERDSMA, DOMINICUS; Leeuwarden—1757 Leeuwarden; geneesh. Leeuwarden; kweekte veel planten en was bevriend met Meese; werd kort voor zijn dood beroepen aan een buitenlandse hogeschool (St. Petersburg ?); Muld. Or. p. 21.
- Wit, GERRIT; leraar kruidk. van 1851—1855 aan de Veeartsenij-school.
- WITSEN, N. C.; J. F. Gebhard: Het leven van Mr Nicolaes Witsen. Utrecht 1881, 1882; Nicolaas Witsen als Maecenas, d. M. Greshoff in Alb. d. Nat. N.R. (1909) p. 151; een kolleksie van Javaanse planten, die hij liet afbeelden (232 platen) berust in Teyler. Zie P. IV.
- WITTBOM; genoemd in: Voyages de C. P. Thunberg, au Japon etc., I (1796) p. 26, als Zweeds tuinman te „Zudwijk” bij Leiden, waar hij het beheer voerde over een prachtige tuin, eigendom van zekere „comte Hahn”; vgl. Anna G. Bienfait: Oude Holland-sche tuinen (1943) op Bengt Ferner.
- WOLTERING, P. M. J. M.; Vee. Ond. p. 110 m. portr. fig. 47; dr pharm. en apot. 's-Hertogenbosch; van 1897—1902 leraar plant-en dierk. aan de Veeartsenij-school.
- WOUTERLOOD, H. W.; ?—1915; studeerde te Leiden voor de akte K IV; was enige jaren assistent bij prof. Janse; promoveerde te Gent; was daarna leraar Nat. Hist. te Rotterdam.
- WULP, FREDERIK MAURITS VAN DER; 13 Des. 1818 's-Gravenhage—27 Nov. 1899 's-Gravenhage; dipteroloog; Ter herinnering aan F. M. v. d. Wulp, d. P. C. T. Snellen in Tft v. Ent. XLIII (1900) p. 1—11; id. Verslag p. 31 en Verslag p. 2, 3; The Entomologist's Monthly Mag. (Jan. 1900) d. Verrall; Engel p. 333.
- IJPelaar, A.; bij de verkoop v. d. bibl. van Alsche, Julie 1806, griffier v. h. depart. gerechtshof in Holland, bevond zich „een kistje met 16 laadjes met mikroskopische voorwerpen, van den beroemden Ijpelaar te Amsterdam, met een daarbij gevoegde nauwkeurige beschrijving”. Dit is tot 700 gulden opgelopen. Jaarb. der Wet. en Kunst. i. h. Kon. Holland, deel I voor 1806 (1809) p. 252. Zie P. III.

YPEY, NICOLAAS; 23 Des. 1794 Leeuwarden—12 Sept. 1869 Rijperkerk; landbouwkundige; N.N.B.W. V. p. 1162.

ZIPPELIUS; Veth p. 67. Zie P. III.

ZUMBAC, LOTHZARUS; auteur v. e. katalogus v. d. Leidse hortus in 1690 (v. Dijk).

Afkortingen, zie ook P. II—R. IV.

Hunger II Charles de l'Escluse, d. F. W. T. Hunger, deel II, 's-Grav. 1942.

Leeuwenh. brieven II.. Alle de brieven van Antoni van Leeuwenhoek, deel II (brieven 22—42), Amst. 1941.

Junk W. Junk: Rara Historico-naturalia et Mathematica.

Meertens Letterkundig leven in Zeeland in de zestiende en de eerste helft der zeventiende eeuw. Amst. 1943. Proefschr. Utrecht 1943.

Mul. Or. Cl. Mulder: Oratio de meritis D. Meese; 1823 (inaug. rede Franeker 1822).

Ploeg W. Ploeg: Constantijn Huygens en de natuurwetenschappen, proefschr. Leiden 1934; Rotterdam, 1934.

Tschirch Tschirch: Handbuch der Pharmakognosie 2e dr., deel I, 3e Abt., waarin de „Pharmakohistoria” behandeld wordt.

Vee. Ond. Een eeuw veeartsenijkundig Onderwijs 1821—1921.

Verdoorn Historisch Overzicht der Zeeuwsche Floristiek; in: Archief, uitgeg. d. Zeeuwsch Gen. d. Wet. 1927.

Veth Overzicht van hetgeen, in het bijzonder door Nederland, gedaan is voor de kennis der fauna van Nederlandsch-Indië, door Huibert Johannes Veth; acad. proefschr. Leiden, 21 Junie 1879.